

Amin Maalouf **Escriptor** → PUBLICA 'UN MÓN DESAJUSTAT'

«Els àrabs necessiten un segle de les llums»

JOSÉ LUIS ROCA

ENTRE DOS MONS ► BEIRUT, 1949 ► 'SAMARCANDA' I 'LLEÓ L'AFRICA' SÓN LES SEVES NOVEL·LES MÉS POPULARS

L'autor aparca la ficció per reflexionar sobre les civilitzacions esgotades a *Un món desajustat* (La Campana / Alianza)

MERCEDES JANSA
MADRID

—En aquest llibre se'l nota bastant enfadat davant els desajustos d'aquest mil·lenni. ¿Per què?

—Vivim un període delicat i inquietant, però el que de veritat em fa enfadar és que tenim els mitjans per afrontar els problemes però ens falta la voluntat i la visió polítiques. El desajust, la perturbació més greu, és la que es deriva d'un canvi climàtic amb conseqüències terribles per a tota la humanitat. Un altre perill és la desconfiança entre els dos mons o civilitzacions de les quals em sento part: el que coneixem com a Occident i el món àrab.

—¿És la mateixa desconfiança des de fa segles o s'ha aguditzat després de l'11-S?

—Hi ha un fons de desconfiança a causa de les croades i dels problemes que va deixar la descolonització. Però n'hi ha una altra derivada de la recent transformació d'un món que ha passat de dividir-se ideològicament a fer-ho per qüestions identitàries. En el món àrab hi ha hagut una evolució des dels moviments religiosos més nacionalistes a moviments polítics amb un component religiós més gran.

—També a Occident.

—Sí, però sempre hi ha hagut una relació molt estreta entre política i religió, mentre que ara la vinculació és entre religió i identitat. Hi ha més confusió entre els elements nacionals i religiosos.

—¿En quina mesura la globalització n'és la causa, pel que té de por de les societats a perdre les seves senyes d'identitat davant la referència global?

—La globalització ha influït de dues maneres: incitant a superar els

“

«A l'Iran, el problema nuclear s'està convertint en una qüestió identitària. És un truc del poder»

sentiments de les societats més petites, que han saltat pels aires; i perquè es tendeix a una actitud més internacionalista vinculada a la religió. La globalització, a més a més, ha exercit més pressió sobre les cultures que s'han sentit amenaçades per la cultura global i s'han atrinxerat en els seus propis límits identitàris. Per això ha sorgit la temptació de mirar al passat, de tornar a les tradicions.

—¿Creu que encara són vàlids els principis de la Il·lustració?

—Crec que sí. Per construir una democràcia s'ha de passar per un segle de les llums. En particular als països àrabs s'ha de portar a terme una revolució voltairiana. Qüestionar les religions es converteix en un refugi del sentiment identitàri.

—El cas de l'Iran, on ara el règim dels aiatol·làs exhibeix múscul nuclear, ¿seria un exemple de mútua alimentació entre la política i la religió?

—S'està presentant l'amenaça nuclear com una relació entre religió i nacionalisme, quan la veritat és que té a veure amb els recents esdeveniments, summament perturbadors, després de les eleccions passades. No sóc especialment poruc a l'amenaça nuclear, però em preocupa que s'estigui convertint en una qüestió nacionalista. Quan parlo amb exiliats iranians veig que sostenen punts de vista similars als del Govern, i el problema nuclear es converteix en una qüestió identitària. I això ho han entès molt bé els que són al poder, que pretenen separar per qüestions diplomàtiques la bomba dels míssils. És un truc, una manipulació que els fa presentar-se com a portadors de la dignitat nacional.

—¿El problema es troba en la utilització de la religió per la política?

—Aquesta seria en tot cas la conseqüència. El problema és que hi ha una població exclosa, sense possibilitat de futur en aquest món, tal com està. Refugiar-se en la religió és una conseqüència del desemparament en què estan immersos. =